

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného: **S.**, zastúpená **K.**, **Š.**, proti povinnému: **O. R.**, **S.**, zastúpenému **T. M.**, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Bratislava II, vedenej súdnym exekútorom **Mgr. V. U.**, Exekútorský úrad, **L.**, pod č. **EX 6637/06**, **pre vymożenie uloženej povinnosti**, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 25. augusta 2011, č. k. **20CoE/229/2010-29** a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 18. decembra 2009, č. k. **39Er/3548/06-14**, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 25. augusta 2011, č. k. **20CoE/229/2010-29** a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 18. decembra 2009, č. k. **39Er/3548/06-14** **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II uznesením z 16. júla 2008, č. k. **39Er/3548/2006-10** exekúciu zastavil podľa § 57 Exekučného poriadku, keď oprávnený navrhol jej zastavenie.

Uznesením z 18. decembra 2009, č. k. **39Er/3548/06-14** Okresný súd Bratislava II zaviazal oprávneného zaplatiť súdnemu exekútorovi **Mgr. V. U.** trovy za výkon exekučnej činnosti vo výške **97,65** eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že odmenu vo výške **97,65** eur zaplatí v zmysle § 203 ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku súdnemu exekútorovi oprávnený, nakoľko zaviniel zastavenie exekúcie. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Na odvolanie oprávneného proti uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením z 25. augusta 2011, č. k. 20CoE/229/2010-29 rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že oprávneného zaviazal zaplatiť súdnemu exekútorovi Mgr. V. U. trovy za výkon exekučnej činnosti vo výške 51,88 eur. Oprávnenému trovy odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa pochybil, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia, ktorým exekúciu zastavil, uviedol ako jej dôvod, že zastavenie navrhol oprávnený, hoci skutočným dôvodom zastavenia exekúcie bolo, že po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané (§ 57 ods. 1 písm. f/ Ex. poriadku). Vychádzajúc zo skutočnosti, že záväznou časťou rozhodnutia je jeho výrok, odvolací súd ďalej uviedol, že oprávnený svoje právo uplatnil relatívne včas, keď návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu – blok na pokutu č. k. AA 574191 zo dňa 24. 02. 2004, vykonateľného dňa 10. 03. 2004, podal súdnemu exekútorovi dňa 31. 05. 2006. Trojročná prekluzívna lehota na vykonanie exekučného titulu uplynula dňom 10. 03. 2007. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že oprávnený, ktorý podal návrh na vykonanie exekúcie až po uplynutí viac ako dvoch rokov po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu, mal možnosť ovplyvniť dĺžku trvania exekučného konania začatého na jeho návrh a niesol riziko neúspechu exekúcie pre prípad uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty spojenej s jeho právom na zaplatenie dlžnej sumy skôr, než dôjde k jej vymoženiu. Odvolací súd poukázal aj na to, že proces rozhodovania o trovách exekúcie podľa Ex. por. je odchylný od procesu rozhodovania o trovách konania podľa Občianskeho súdneho poriadku. Podľa odvolacieho súdu ust. § 203 Ex. por. rieši len vzájomný vzťah súdneho exekútora a oprávneného a cieľom tejto úpravy je zabezpečiť právo exekútora na náhradu nevyhnutných trov exekúcie i v tých prípadoch, v ktorých možnosť uspokojenia na povinnom bola zmarená tým, že došlo k zániku práva oprávneného, z ktorých dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvého stupňa rozhodol správne, keď na náhradu trov exekúcie zaviazal oprávneného. Zo spisového materiálu následne dospel odvolací súd k záveru, že niektoré úkony súdneho exekútora, za ktoré mu bola priznaná náhrada trov exekúcie, boli vykonané až po preklúzii, z ktorého dôvodu uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a priznal súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 51,88 eur.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ako i uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie podal generálny prokurátor v zákonom stanovenej lehote mimoriadne dovolanie

podľa § 243e v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. žiadajúc, aby dovolací súd uznesenia súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že rozhodnutiami obidvoch súdov, tak prvostupňového súdu, ako i súdu odvolacieho, bol porušený zákon, pretože konajúce súdy sa v prejednávacej veci neriadili zákonnými ustanoveniami § 251 ods. 4 O. s. p., § 196, § 197 ods. 1, § 200 ods. 1, 2 a § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania na strane oprávneného, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním. Podľa generálneho prokurátora náhradu nevyhnutných trov exekúcie možno uložiť oprávnenému, a to v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku za predpokladu, že zastavenie exekúcie zaviniť. Vyjadril názor, že pokiaľ oprávnená osoba podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnený nemohol postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto konania, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu jeho konania ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Generálny prokurátor konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na náhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Vychádzajúc z uvedeného vyslovil generálny prokurátor názor, že oprávnenému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie, ale vždy treba skúmať, či oprávnený procesne zaviniť zastavenie exekúcie, a ak zaviniť, aj mieru jeho zavinenia na zastavení exekúcie. Procesné zavinenie oprávneného nemožno založiť bez ďalšieho iba na jeho dispozičnom úkone – podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému, ani oprávnenému.

Oprávnený sa s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora stotožnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas (§ 243g O. s. p.) za súčasného splnenia podmienok na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243h O. s. p., preskúmal rozhodnutia súdov obidvoch stupňov, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.), v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namieta, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), keď súdy nesprávne posúdili zavinenie oprávneného za zastavenie exekúcie.

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor plateľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný. Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu, patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času, uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Podmienkou uloženia povinnosti nahradit' trovy exekúcie oprávnenému je však určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod „zavinením“ oprávneného v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba rozumieť iba také porušenie procesných predpisov oprávneným, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie (viď 3M Cdo 6/2012, 6 M Cdo 2/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že ak oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie včas, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na vykonanie predmetného exekučného titulu, keď oprávnený postup exekútora a exekučného súdu a dĺžku exekučného konania (vykonanie exekučného titulu do uplynutia prekluzívnej lehoty) nemohol ovplyvniť.

Z vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov o trovách exekúcie, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2 veta prvá a ods. 3, § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou, v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je súd prvého stupňa, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 243d ods. 1 veta druhá v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. apríla 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová